

БЕОГРАДСКЕ ОПШТИНСКЕ НОВИНЕ

ИЗЛАЗИ НЕДЕЉНО ЈЕДАН ПУТ

ЦЕНА ЗА СРБИЈУ:	
на годину	6 дин.
на пола године	3 дин.
за стране земље на годину	9 дин.

Недеља 18. Августа 1891.

Цена је огласима 6 дин. пара од врте
Претплату ваља слаати упутницом на општински
суд а све кореспонденције на уредника
РУКОПИСИ НЕ ВРАЋАЈУ СЕ
Неплаћена писма не примају се.

ОГЛАС.

НАРЕДБА

Да би се санитет. полиц. надзор над произвођачима бозе лакше могао вршити а и да би се спречило мећање леда у бозу, који често пута, скоро нивад, није прегледан и може бити нечист и штодљив по здравље људи, суд општине вар. Београда решио је, да се свима произвођачима бозе забрани продавање бозе по улицама београдским и ван њихових дућана.

Ко противно поступи, биће кажњен по §. 326 крив. зак.

Од суда општине вар Београда 3. Августа 1891. год. АВр. 1796.

ОБЈАВА

Одбор општине вар. Београда у седници својој од 1. августа 1891. године решио је, да се таксе за чишћење димњака у в.р. Београду смање на половину досадање таксе.

Према овоме суд општине вар. Београда одредио је следеће таксе за чишћење димњака у Београду.

а) За чишћење димњака (цилиндера) без разлике на спратове	0.20 д.
б) За неузидан шпархерд	0.20 д.
в) За узидан	0.40 д.
г) За велики узидан шпархерд у гостионици	0.50 д.
д) За чишћење димњака од два спрата	0.20 д.
ђ.) За чишћ. простог димњака	0.10 д.
е) За чишћење чункова до 2 и по метра уједно са пећима	0.10 д.
ж.) За чишћење чункова од 2 и по са више пећима метара	0.20 д.
з) За паљење димњака (цилиндера) без разлике на спратове	0.75 д.

Из суда општине вар. Београда 10. августа 1891. год. АВр. 1816. у Београду.

На основу правила за регрутовање за стални кадар од 15 Јуна 1884 год. ФН. 4226, и прописа команданта дунав. дивиз. области од 30 Јуна тек. год. Бр. 6213 извршиће се регрутовање обвезника за сталан кадар за варош Београд а за ову календарску годину.

С тога се овим позивају: 1 сви обвезници који су рођени 1871 год. и то како рођени у месту тако и досељени.

2. Неспособни задругари појединих регрута чија неспособност даје регруту права на скраћени рок службе, а могу доћи и други из задруге ради објашњавања свога задружног стана.

3. Привремено неспособни регрути од прошлих година, а ови имају собом понети и уверење којим су за привремено неспособне оглашени.

Регрутовање ће се извршити у здању суда општ. вар. Београда, а почеће 1 Септембра тек. год. а тога дана нека сви у седам сати из јутра регрутної комисији предстану.

Број 7164 Из канцеларије VII пуковске окружне команде 10 Јула 1891 год. у Београду.

48. ВАНРЕДНИ САСТАНАК

7. Јуна 1891. год.

Председавао председник г. Милов. Р. Маринковић, од одборника били: г. г. В. Виторовић, Радоје Ђирковић, Љубомир Јовановић, Милан Капетановић, А. Шток, М. Јовановић, Јован Тадић, Ђ. С. Новаковић, И. Цветановић, Дим. Најдановић, Р. Драговић, Јован Петковић, К. Б. Михајловић, Риста Петровић, Јован Станковић, Филип Васиљевић, М. Велизарић, Лазар Дашковић.

I.

Прочитан је записник одборских одлука седнице држане 3. Јуна 1891 год. и учињена је измена у одлуци КНБр. 349 у томе, да се вага не намести на обали савској већ на рампи код жељезничке станице.

II.

Одборник г. Р. Драговић пита председништво, да ли је марвени лекар кажњен за пропуштање бобичавог свинчета, за који је узимат већ на одговор и донета пресуда да се казни са десетодневном платом.

Председништво је одговорило, да ће ову ствар извидети и одбор извести.

III.

Одборник г. Јован Петковић, пита председништво да ли ће се једном већ наредити калдрмисање палилуске пијаци кад је већ камен тамо довучен, и председништво је одговорило, да ће по овом питању наредити шта треба.

IV.

Одборник г. Коста Б. Михајловић пита председништво кад ће се једном отпочети калдрмисање код „Моруне“, и шта је са пресудама општинским по разним кривицама које су по молбама осуђених послате истражном судији на решење.

Председник је одговорио, на прво питање, да ће се калдрмисање извршити чим се добије времена а на друго, да ће председништво учинити све могуће, да интересе општине очува.

V.

Одборник г. Јова Петковић предлаже да се повиси такса на јагањце, који се продају на марвеној пијаци као и да се учини све могуће, да се спречи кријумчарење по овоме. На ово питање председништво је одговорило, да ће учинити шта треба, да се кријумчарење спречи а што се повишења таксе тиче, да иста ове године не треба да се повишава, а за идућу годину како одбор реши.

VI.

По прочитању акта кварта теразијског СБр. 8759 и акта истражног судије за вар. Београд, АВр. 1117, 1088, 1089, 1129, 1130, 1116, којим се траже уверења о имовном стању и владању извесних лица, одбор је изјавио да му је имовно стање Томе Тасића абаџије непознато; да су му Марија Младеновић оvd. Сима Ђурђевић, Сипра Михајловић, Алекса Ђокаловић непознати; да је Трифун Симић пушкар, доброг владања, имовног стања сиротног и без задруге; да су Јанко Ивановић, Радислав Мандић Марко Живковић и Божа М. Вожић владања доброг а имовног стања сиротног.

VII.

Председништво износи одбору на мишљење молбе, којим се траже уверења о имовном стању

По прочитању тих молби СБр. 8720, 8595, 9590, 8682, 8743, 8764, 8566, одбор је изјавио мишљење, да се молиоцима, Милици Брајтнер, Јулијани М. Скерлић, Ави Главинић, Јакову Карасу, Александру Хиршду, Радовану Вуковићу може дати тражено уверење; да се суд предходно увери о имовном стању Димитрија Јовановића, обућара, на поднесе одбору извештај.

VIII.

По прочитању протокола лицитације СБр. 8769 држане 13. Маја о. г. ради издавања под закуп места на савској обали за намештање

купатла, и по прочитању, предлога суда општине вар. Београда, одбор је решио, да се прво места уступи Исаку Којену за цену од хиљаду три стотине шесдесет и један динар и 12 пара, друго место Владимиру Димитријевићу за пет стотина динара деветнаест динара и осамдесет пара и треће место Нестору Мил сављевићу за цену од три стотине педесет и два динара и педесет пара.

IX.

По прочитању извештаја повереништво изабратог у седници одборској од 15. Марта 1891. ББр. 1020 ради прегледа прекорачених буџетских партија из 1890. год. којим се извештајем предлаже, да одбор донесе одлуку, да се одобре све прекорачене буџетске партије, и одбор је усвојио у свему овај извештај одборског повереништва.

X.

Председништво износи одбору на решење молбу Тодора Л. Милишића АБр. 913, којом тражи да му се врати кауција, пошто је општина изгубила право да даје под закуп чистиће димњака у вар. Београду.

По прочитању те молбе и по саслушању реферата г. Борџа С. Новаковића, одборника и члана повереништва, коме је стављена дужност да проучи овај предмет, одбор је решио, да се молцоцу Тодору Л. Милишићу врати положена кауција а како да се овај губитак општинског прихода накнади да већање о томе остане за пдућу седницу.

XI.

Кметовски помоћник г. Коста Чупић, актом својим АБр. 805 моли одбор да на основу члана 5. закона о чувању пољског имања одреди казну за учињене потрице.

По прочитању тога акта одбор је решио, да и ове године као и лане остане иста казна за потрице и то:

I. За прегажени или опашени 1 кв. метар пашњака, браника, воњњака, диваде и детелине 0.10 дин.

II. За 1 кв. метар баште, баштованџинице прегажен или опашен 0.50 дин.

III. За 1 чокот виноградски, упропашћен 1.00 дин.

IV. За прегажени или опашени 1 кв. метар њиве, засејане јечмом или овсом 0.15 дин

V. За прегажени или опашени 1 кв. метар њиве, засејане житом или ражи 0.20 дин.

ПОДЛИСТАК.

ОБЛИЦИ СВОЈИНЕ

НАШОЈ ИСТОРИЈИ
СРЕДЊЕГА ВЕКА.

НАПИСАО
ВЛАДИСЛАВ РИВНИКАР.

(Ову је расправу наградила Београдска општина првом видовданском наградом од 400 дин.)

(наставак)

Такво схватање ствари проилази из самог ступња развића, на коме су, јер за такво дивљачко племе својина врло је неразговоран појам. Докле код Словена видимо у то доба лепо развијену националну систему дотле се код Бугара с презирањем гледа на све оно, што се односи на земљорадњу и миран, стаалан начин живота. Били су навикнути, да живе од плачкаа, па им се чинило, да обрађивање земље нема никакве вредности.

VI. а) За 1 струк кукурузни пре прашења 0.05 дин.

б) За 1 струк кукурузни после прашења 0.10 дин.

в) За 1 с рук кукурузни после првог копања 0.15 дин.

г.) За 1 струк кукурузни после другог копања 0.20 дин.

XII.

Председништво износи одбору извештај књиговодства општинског о приходима и расходима општинским за прва три месеца 1891 год. и по прочитању тог извештаја АБр. 1078, одбор је решио, да овај извештај прегледају одборски повертници г. г. Јов. М. Тадић, Р. Драговић и Андра Одавић и поднесу одбору свој извештај.

XIII.

Председништво извештава одбор да је наредбом својом АБр. 1086 а на основу чл. 26. зак. општ учинио распоред рада међу кметовима и кметовским помоћницима, по коме распореду би требало да г. Драгутин Илић кметовски помоћник и старешина одељка палидуског дође у суд општински и суди спорове општинске а на његово место да оде г. Коста Чупић кметовск помоћник. Да се г. Драгутин Илић није покорио овој наредби, но је против исте поднео одбору жалбу.

По прочитању наредбе и жалбе АБр. 1108 одбор је, пошто нема довољног броја чланова одбора за решавање нових ствари решио, да се ова ствар стави на дневни ред за идучу седницу.

XIV.

Председавајући саопштава усмену молбу г. Св. Карапеша, да одбор реши, да се г. Карапеша изда из општинске благајне а из плате председника накнада за све време, за које је г. Карапеша заступао председника и његову дужност отиравао.

По саслушању ове молбе одбор је због недовољног броја чланова одбора за решавање нових ствари решио, да се ово остави за идучу седницу.

XV.

Председник износи на одобрење одбору напргт Периклеса Цикоса, предузимача за грађење трамваја, како да се положи шине трамвајске кроз улице Београдске, но одбор је услед малог броја чланова одбора, решио, да ова ствар остане за идучу одборску седницу.

XVI.

Председништво износи одбору на решење предлог г. Љуб. Јовановића одборника, да се цена хлебу спусти, пошто је жито и брашно појевтинило, и одбор је, по саслушању овога решио, да се цена хлебу спусти, од 25 пара на двадесет и три паре дин. по килограму, а да се један леб продаје по 20 пара у тежини од 870 грама. Ово да важи од 9. Јуна 1891. год.

XVII.

По прочитању молбе Љуб. Живковића адв. орд. пуномоћника Ђирија и комп. предузимача орд. АБр. 1082 којом тражи да општина врати кауцију његовим властодавцима, коју су као предузимачи грађење копкасте калдрме положили општини, одбор је решио, да по овоме предмету поднесе суд општински идучој одборској седници свој извештај.

ОПШТИНСКИ ПОСЛОВИ.

Цена хлеба. Одбор општински у седници својој од 14. ов. мес. повисио је таксу хлебу од 25 пара на 27. Леб ће се продавати по 25 пара у тежини од 926 грама.

Ово повишење таксе вреди од 16. августа 1891. год. закључно.

Дућани. Од неког доба, а нарочито од како је трошарина у Београду заведена, почели се нагло подизати омањи дућанчићи ван рејона варошког и трошаринског а на друмовима крагујевачком и смедеревском.

Да су ови дућани веома штетни по развитак престонице и њене трговине мислимо, да нам није потребно наводити за то каквих разлога а још мање оних, са којих су сопственици тих дућана ван рејона сазидали их.

Да би се овоме стало на пут и тиме отклонило све, што би ишло на штету вароши и њеној трговини, одбор је општински, а услед молаба и жалаба многих грађана београдских, предузео све потребне мере код надлежних власти, да се сопственицима ових дућана забрани др-

Ето тако су били уређени народи, међу које западоше Срби. С једне стране Византија са својом преживелом цивилизацијом с друге стране татарско-турски Бугари, дивљи и ратнички народ — то су били суседи Србима, мирном, трудољубивом, патријархално уређеном, земљорадничком народу.

Они су утецали на развитак српске државе, па је са свим појамно, да се тај утецај распростирао чак и на облике својине у нас.

О томе утецају говорићемо у одељку што сада долази.

II.

Видели смо какво беше стање византијске империје у доба када се Срби доселише на Балканско полуострво. а сада нам ваља изнети промене, које Срби својом појавом проузроковаше у источној римској царевини.

Непрестани ратови са Словенима учинише, да византијско становништво стаде пропадати, а словенско заузимаху село по село, град по град, област по област. То словенско становништво, на много места потпомогнуто византијским, које се бунило

против својих злих господара, то дакле становништво, начини преврат у државном склопу и уређењу. Тај се преврат огледа у томе, што словенским утецајем нестасе сеоских робова и насељеника, па се појави тако звана општинска форма. Они су се ослободили, а имање, на којем су дотле живели, и које су обрађивали, поста њихова непокретна својина. Све те земље, укупно узете, сачињавале су својину једне општине, која је њоме располагала како је хтела и умела. На тај начин општина је постала једна велика веома разграната задруга, чији су задругари сви чланови општине. Да је то била права, само велика задруга види се већ и по томе, што неје било допуштено извлачити личне корити из тог општег, задружног имања.

Па исто онако, као што се и задруга могла распасти, када чланови њезини усхтедну да се деле, тако се исто и то велико општинско имање могло делити. Само су на ту деобу морали пристати сви чланови, јер иначе неје пуноважна.

Ова промена у економном склопу Византије била је врло благотворна по уну-

жање истих ван рејона. У тој цељи изабрато је нарочито повереништво, које ће се старати да се ово питање што повољније реши по општину београдску и интерес њених грађана.

О решењу ове ствари известићемо читаце у своје време.

Старе чесме. Управа водовода већ је приступила рушењу старих чесама. Тако руше се а и срушиће се за дан-два ове чесме: у грочанској улици, Стојанчетова, мала чесма код Душанове улице, сака-чесма, чесма и аквадукт у скадарској улици.

У близини свију ових чесама постављене су нове чесме, на којима тече вода обиљно и без икаквог укуса и мириса.

Несташлук. Пре неколико дана дошла су била 3 грађанина из Скадарске улице са жалбом, да је општински чесмеџија за инат покварио чесму у Скадарској улици, како би они морали пити смрдљиву воду са нове чесме.

Услед ове жалбе суд општински предузео је најстрожију истрагу и као резулта истраге излази, да општински чесмеџија у овој прилици ништа није крив; да су нека дечурлија чесму кварила и са свим је покварила одневши са собом и металну славицу са чесме, као и да су та дечурлија из једне оближње приватне куће секиру позајмила и чесму обијала.

Ово је свакако за осуду. Ове чесме постоје од много десетина година и никад није пало на ум дечурлији, да је кваре. Стога би смешно било кад би се веровало, да су деца покварила чесму из несташлука. Тражити другог узрока овоме, општина је сматрала за излишно, пошто је трећег дана нова чесма отворена и стављена грађанству на употребу.

Општина београдска зна, да ће у својим предузећима на много оваквих непријатности наићи, али неће клонати у своје

раду, јер је уверена, да је велика већина грађана београдских, који осуђују ове изгреде, ма скоје стране они долазили.

Становници са бањичког брда и околине Сењана, држали су 11. ов. месеца збор у Топчидеру, на коме су донели резолуцију да траже од општине београдске да их с набде са свима потребама као сви њени грађани у вароши што су снабдени.

Та резолуција гласи:

Суду општине вароши Београда,

Већ одавна, а управ од самога почетка, од када се почело насељавати топчидерско брдо и његова околнина (бањичко брдо и Сењак) сматрани су становници тога краја као грађани општине вар. Београда. Као такви они су подносили све терете, као и остали варошани, Београђани.

Међу тим, они нису до сада уживали никакве, па ни најнужније намирнице за себе и за своја имања. До сада се бар могло и подносити да тако буде, али сада, када на том крају има преко 250 домова са преко 1000 душа и близу 300 глава пореских, то се више не може трпети.

Без доброга пута, злопате се и лети становници споменутих крајева, а када настане јесење мочарно, и зимње снежно доба они су скоро искључени од саобраћаја с вароши.

Воде за пиће немају нигде, до на топчидерској чесми, са које, због разних узрока, с великом муком и дангубом добијају најнужнију количину воде.

Страже немају никакве, па чак ни пољске чуваре, који би чували усеве на њивовим пољима и по виноградима.

Школе немају такође, а има толико деце за школовање, која се злопате идући у школу топчидерску, или коју од варошки школа.

Сем тога управа општине београдске заводењем трошариског ђерма, учинила је

те је не само саобраћај с вароши отежао, него је сада још и поскупео. Који од становника води депу у Београд у школу или носи своје ствари, своју живицу, своје производе, мора сем других тешкоћа, да плаћа по 0.40 дин. за војњу у варош.

Све ове околности нагнале су нас да се обратимо томе суду с молбом, да изволи учинити корак, надлежним путем:

1. да се за топчидерско брдо, бањичко брдо, и за Сењак установи један одељак суда општинског, који би вршио све оне дужности, које по закону врше кметови. Ако суд пристане, ми би из своје средине изабрали једно лице, које би, ма и бесплатно вршило ту дужност.

2. да се оправи, т. ј. правилно просече и наспе друм, који води од Вајфертове пиваре у Топчидер, преко брда и од Споменика до на бањичко брдо.

3. да се поставе чувари, који би и дању и ноћу обилазили паша имања и вршили службу чувара јавне безбедности и чувара пољских имања.

4. да се доведе вода бар на сваком месту по једна чесма, т. ј. једна на бањичком брду, једна топчидерском, а једна на Сењаку.

5. да се узме под закуп каква угодна кућа за школу и да се снабде са свима намирницама потребним за школу.

6. да се становници поменутог места ослободе од плаћања трошаринских такса и возарине па ђермовима. Да се не би чинила злоупотреба с овим ослобођењем, становници топчидерског, бањичког брда и Сењака пристају на све мере, које суд за то пропише.

Не само правда него и интерес и углед општине београдске захтевају да се побројани захтеви становника Топчидерског брда испуне.

Потписани, овлашћен збором, држаним 11. ов. мес. у Топчидеру, слободан је у име његово, изнети, пред суд општине бео-

градског (скитничког), али нижи од централног, државног. Па зато никаква сила на свету неје била кадра да спречи или помете тај развитак, тај прелаз из расутог племенског живота у чврст државни склоп. То неје могла да учини ни лукава Византија, ни њена политика, која је помагала у међусобној борби час једно, час друго словенско племе.

Доби само јад и невољу.

Ужасна је то била разлика између словенског и византијског становништва. Једно је тек почињало да живи, а друго се приближавало крају живота, једно је било чило и младо, а друго изнемогло и остарело. Па кад се састану и дођу у додир такве две крајности онда је врло лако могућно да једно племе са свим пропадне, а друго се његовом смрћу узвиси. Тај се процес обично свршује тиме, што младо племе да нове снаге остарелом, а зато добије од њега само оно, што му може нахудити — т. ј. поквареност.

Византија се пре свега старала, да што већма ослаби словенска племена, па да их тако ослабљена или подвргне себи, или бар да их за себе привеже. При томе била јој је и вера при руци, јер давши Словенима хришћанство, она се старала, да им у једно наметне и свој јарам.

Осим тога она се свом својом снагом била упела, да одржи Словене што дуже у оном племенском животу, у коме су они били за време свога досељења на Балкан. отоку. То јој је налагала врло обична политичка предстројност, јер кад би се Срби на њезиним границама ујединили и основали једну јаку, крепку државу, опасност би за њу била неизбежна. (Душан Силни у мало што неје остварио ту зебњу византијску.)

Али жеља Византије, т. ј. да словенска племена остану расцепљена, не испуни се. Живот је вечити напредак, и ма какве сметње нека се вађу на томе путу, путу напретка, прогрес ипак побеђује, некад пре, а некад доцније, али свакако кад-тад. Племенски живот то је један ступањ развитака, виши од

Жупанија је мало по мало ишчезавала, уступајући места новој установи — *држови*. То неје било на једаред, већ полагано и постепено, као и сваки други прави напредак.

Ситнији и неважнији жупани признадоше у току времена као врховног свог заповедника *великог жупана*. То је било с тога, што ти ситнији жупани немађаху довољно снаге, да се одупру спољашним непријатељима, који им удараху на племе.

Особито за време рата — а ратовање је тада готово непрестано трајало — власт великих жупана још се више повећа и утврди.

Такав велики жупан назове се владалац *архонт*, а његова земља *архонтија*. Ти ар-

градске побројане захтеве и молити га, да у што краћем року донесе своју одлуку по овој преставци.

12. Августа 1891. г.

У Београду.

Вук. Петровић, с. р.

Суд општински ће ову представку упутити одбору општинском на решење, а ми ћемо своје читаоце известити о истоме.

СУДУ ОПШТИНЕ ВАР. БЕОГРАДА.

Управа водовода, писмом својим од 29 т. м. Бр. 1662 известила је комисију за надзор при грађењу водовода, да је предузимач за полагање цеви за нов водовод, г. А. Б. Кениг, у последње доба са свим немарно предузет посао вршио, тако да је у првој половини овога месеца, имао у исто доба до 5000 метара незатрпаног рова за цеви. Сем тога, још од почетка рада, па све до данас, управа је водовода без прекидно имала неприлике са поменути предузимачем због његовог немарног рада и због његових честих покушаја, да противно јасним прописима ради.

Поред многих усмених и писмених опомена, позват је 11 т. м. предузимач г. А. Б. Кениг лично и у присуству руковођа грађењем водовода г. Сирекера, побројане су предузимачу све неуредности које су до тада на његовом послу примећене и опоменут је на последице које отуд могу наступити, као и на право које управа водовода, односно општина београдска имају према прописима услова и уговора.

Том приликом споразумно са предузимачем, закључено је да предузимач удеси отпочете радове тако, како ће на свима местима, где је до тога дана рад за полагање цеви одпочео исти најдаље до 17 т. м. у свему довршити, т. ј. цеви положити и ровове затрпати.

При свем том што је г. Кениг дао своју реч, да ће без икакве сумње до одређеног дана бити са означеним му послом готов, он је и даље тако немарно радио, да су 22 т. м. дакле на недељу дана после остављеног рока, стајали још отворени ровови и полагање цеви не довршено, у овим улицама:

- 1 Фишекцијској од ресавске до тркалишта;
- 2 Обреновој;
- 3 Кнеза Милоша од Лондона до Академије;
- 4 Савско стовариште;
- 5 Европској;
- 6 Видинској;
- 7 Душановој;
- 8 Косовској;
- 9 Кондиној;
- 10 Поштанској;
- 11 Школској у палидули;
- 12 Ресавској и;
- 13 Милутиновој.

Поред тога, управа је водовода истога дана констатовала и о томе предузимача известила да на раду тога дана није имао више од 130 до 140 радника, као и да на многим местима нема потребног песка, и да је услед тога на тим местима рад обустављен.

Сем тога, при крају прошле недеље, предузимач није имао ни потребног олова тако да је услед тога застало и полагање цеви у улицама на Сави.

Последица оваког немарног и условима противног рада, та је, да су 29 т. м. стајали као недовршени радови у улицама:

- 1 Душановој;
- 2 Кнеза Милоша;
- 3 Милутиновој;
- 4 Ресавској;
- 5 Савско стовариште и;
- 6 Европској.

Исто тако ради предузимач са мало радника и оскудева у потребном материјалу

и на доводу код Белих вода, тако да и радови на том месту сасвим слабо напредују.

При крају прошл. месеца (Јуна) застао је предузимач (израдио је мање) за 600 метара од оне дужине, коју је према утврђеном програму требао да изради, а при крају овога месеца изићи ће, да је предузимач израдио до 3500 метара мање од оне дужине, које у току овог месеца требао да изради.

С обзиром дакле на то да је предузимач већ сада са знатном дужином заостао у раду као и да никад нема нити довољно радника нити потребног материјала, јасно је, да ће у месецима који следе, када су дани много краћи но у Јуну и у Јулу, предузимач све више и више у раду заостајати и да у прописаним роковима, не може предузете радове довршити.

Како је довршење целог водовода могуће само онда, ако се предвиђени радови врше прописно и у одређеним роковима, као и ако се што корисније употребе за рад месеци Август и Септембар, то је управа водовода тражила од надзорне комисије, да комисија предузме нужне кораке те да се радови око полагања цеви могу благовремено довршити.

Узев у обзир све разлоге које је управа водовода у поменутом писму изложила, као и према уверењу, које су чланови комисије добили о раду предузимача г. А. Б. Кенига комисија је у седници својој од 30 т. м. решила, да о свему овоме известити суд општински и да му предложи да се у смислу чл. 14 општих услова за израде и лиферације један део радова одузме од предузимача г. Кенига и да тај део врши управа водовода у сопственој режији, а на штету предузимача.

Чл. 14 општих услова за израде и лиферације, који се у прилогу суду шаље гласи:

„У случају:

1. Да су извршење радова или набавке

хонти одузеше жупанима власт, претварајући их у своје чиновнике. Али жупани бејаху против тога, желећи да одрже стари поредак — жупанијски склоп и племенско уређење. Али народ ту одржа превагу. Њему се већ беше досадило то „многожупаније“*) па жељаше да стекне себи спољњег и унутрашњег мира, те с тога радо пристаде уз архонте (краљеве.)

Ма да по Прокопију оваква власт неје у духу словенском, ипак је она овде учинила велике користи, јер где су се племена тако ујединила у једну државу, (т. ј. где су жупани били побеђени) ту се створила самостална краљевина, а где је остало по старом поретку (т. ј. где су жупани победили централну власт) ту се народна самосталност изгубила и народ је потпао под туђинску власт.

Предазак из племенског, жупанијског живота у централни (краљевину, а доцније царевину), то је напредак у политичном погледу, особито за то доба, али у економском погледу то донесе само штете. Не-

стаде оног патријархалног племенског живота, коме је породица била основа, а за друга форма, па се место њега разви оно жалосно стање, које у опште свакад прати сваку велику политичку промену.*)

Имовно стање народно беше врло рђаво. Поред узрока, које смо већ споменули, то зло стање произилазило је и отуда, што неје било радних руку у оноликој мери, колико је то потребно за обрађивање земље и што шуме за врло кратко време бише затрвене. Обрађивање пак земље и у колико се вршило, неје било толико усавршено, да може донети довољно плода за исхрану чељади. И што се обрађивало то се неје вршило с вољом и сигурношћу, јер се знало, да сваки час може грунути у земљу каква непријатељска војска, па попалити куће и стаје и однети што се однети може.

И тако насташе гладне године, тешке и убитачне по цео народ, а најтеже по сиротињу. Сви сиромашнији људи стадохе про-

*) Како у светској, тако и у нашој историји и новој и старој има довољно доказа за ово.

давати своје земље властелину, па потрошивши добивене новце, постајаху *отроци* — нов сталеж, за који национално српско племенско уређење неје знало, и који донесе неизмерне штете развоју српске државе.

То је у најкраћим потезима историја преласка српског племенског живота у централни, државни. Да видимо сада какви су облици својине у ово доба.

Немамо онолико података, колико би нам било потребно за добро објашњење свију појава и облика својине. Сазнати данас те ствари у толико је теже, што је то доба пуно метежа и нереда, којима је сада тешко ухватити рачуна. Али ипак и оно што знамо довољно је да се објасне ако не све, а оно б.р најглавније и најважније појаве у нашем питању.

Карактерног знака племенског живота — задруге, нестаје у оном смислу, у коме се догле показивала. А то је са свим природно. Породица је и даље остала средиште народног живота, али важност њена поколебана је. Политички живот пренео се

рђаве и да не одговарају прописима односно квалитета:

2. Да израде и набавке не стоје у прописаном односу према већ истеклом времену, тако да има бојазни, да се грађевина пеће моћи по прописима или до означеног времена довршити и

3. Ако предузимач хотимице или нехотице не испуњава ма коју тачку уговора, управа водовода, односно општина београдска има право без пресуде судске, да делимице или цео посао, односно лиферацију, одузме још не довршени део грађевине или лиферације, да не само на његову штету доврши, на начин, који управа или општина за најзгоднији нађу, већ и да од предузимача или лиферанта наплати сваку штету која би произашла услед задоцњена.

Користећи се дакле овако јасним правом, надзорној комисији је част замолити суд да изволи што пре решити:

1. Да се на основу прописана чл. 14 општинских услова за израде и лиферације одузме од предузимача за полагање цеви г. А. Б. Кенига, један део њиме предузетог посла, и то тако да се предузимачу г. А. Б. Кенигу остави:

а) да и деље прима цеви на паробродској станици или жељезничкој станици и да исте преноси до стоваришта где се цеви испитују

б) да врши испитивање цеви, појединих делова, као и затварача и хидраната,

в) да продужи полагање цеви на доводу, г) да може сем радова на доводу радити још са једним одељењем раденика на полагању цеви у вароши и то онамо где му управа водовода одредила буде;

2) да све остало полагање цеви по вароши врши управа водовода у сопственој режији а на штету г. А. Б. Кенига.

3). Овим одузимањем једног дела рада, предузимач се не ослобађа ни једне обавезе, које проистичу из прописаних услова и уговора закљученог за ове радове.

на крупнију основу — државу, а породица оста као центар религијозног живота. Истина, задруга неје са свим уништена, али њена важност опада.

Видели смо још за време племенског живота, да се почела јављати лична својина и то најпре због придоданог (мираза) и поклона. У ово доба установа личне својине све се већма шири и напредује те представља сушту противност оним облицима својине, које саме собом доноси задруга.

У племенском животу немађаше ни превеликих богаташа, ни превеликих сиромаха, али сада се ствар веома измени. Осиротели сељак продаваше најпосле и себе, те се у ово доба јавља нов облик својине — човек. И зајста такав један отрок неје био ништа друго, до имање каквог богатог властелина, који га је могао и продати, само ако му се прохте. Старе белешке дају нам многе примере за то. Отрок је био прост предмет куповине и продаје баш као и свака друга ствар. Цена је обично била 2—4 солида, ако је роб слабији или старији, а 8—10 ако је оскудица у радној снази, или ако

4., да управа водовода чим решење суд да општинског о овоме добије приступи одма полагању цеви по вароши и посао тако руководи, како ће се у току месеца Августа и Септембра моћи надокнадити бар већи део, до сада мање израђеног посла.

5) Ако управа водовода примети да у току месеца Августа предузимач г. А. Б. Кениг и онај део остављеног му посла не врши као што треба, известиће о томе одма Суд општински, како би се од предузимача одузео и остатак рада. Добије ли пак управа водовода уверење, да би предузимач могао још са којим одељењем раденика у вароши радити то му према своме нахођењу а у споразуму са надзорном комисијом, може то дозволити.

Ствар је ова хитна и с тога је комисија слободна замолити још једном Суд, да о овом донесе што пре своје решење и исто комисији достави.

Бр. 1685.

31. Јула 1891.

Београд.

Председник
надзорне водоводне комисије,
Н. И. Стаменковић. с. р.

Одбор општински у седници својој од 1. Августа 1891. год. АБр. 1817, усвојио је у свему овај извештај надзорне водоводне комисије и препоручио јој је, да се и од сада придржава уговора са појединим предузимачима радова на водоводу, као и да у будуће све сукобе са предузимачима расправља у договору са судом општинским а према прописаним условима и закљученим уговорима

СУДУ ОПШТИНЕ ВАРОШИ БЕОГРАДА

Надзорној комисији за грађење водовода, част је поднети суду извештај о извршеним радовима на водовод за месец Јули т. г.

је отрок јак и млад. Деојке су такође добро плаћане, а жене слабије.

Према свему овоме човек је постао *гибле*.

У ово доба јавило се и хришћанство у Срба, јер кад су Срби дошли у ове пределе почеше их плавити хришћански поведници, желећи да их покрсте. Овде неје место да потанко причамо ток тога покрштавања, али у толико га морамо споменути, у колико је и оно утецало на економске прилике тога доба, па дакле и на облике својине.

Хришћанска вера сама по себи доноси установу манастира, а то је за наше испитивање од врло велике важности. У таквим манастирима, а особито у онима, којима бежу ктитори какве велике личности, нагомилавало се свакојаког блага у изобиљу. Побожни хришћани даваху колико год више могаху, те на тај начин и нехотице начинише још један центар богатства — манастире, поред већ споменутог — властеле.

Односно за врло кратко време манастири стекше себи много имања и покретног и

I. Реконструкција старог водовода.

Поручене чесме код Хилперта у Нирнбергу и Брајера у Хехсту стигле су све и намештене су у близини постојећих чесама. Том приликом постављена је нова чесма испред позоришта, на место досадање која је била у самом позоришту. Исто тако постављена је нова чесма и на пијаци зеленог венца.

Да би се ново положене цеви испрале пушта се сваке ноћи вода у цеви, која на појединим новим чесмама истиче. Кад се добије уверење да су цеви испрале, стари ће се водовод затворити и вода само на новим чесмама пуштити.

II. Нов водовод.

1, *Бунари*. Код бунара бр. II. извучене су обложне цеви и за тим је дно у озиданом делу бунара, беточисано око бунарове цеви тако, да ће се у скоро моћи отпочети прпљење воде из тога бунара.

Бунар бр. III. спуштен је до 16 метара испод терена, тако да још 5 метара фали те да дође до потребне дубине.

Код бунара бр. IV. отпочето је склапање и спуштање гвозденог венца за горњи део бунара.

За главни бунар у који ће се сва вода из појединих бунара скупљати, монтиран је венац, озидан је за 6, и 50 м. висине и отпочето спуштање истог у дубину.

2, *Зграде* Изидано је на згради за машине и котлове до 3. и 20 мет. над патосом и узидани су гвоздени прозори.

Набавка цеви. До краја месеца Јула, приспело је цеви и то:

од фабрике *Бекинга и компаније*:

1460 м од 350 м. м. пречника
9028 " " 300 " " "
632 " " 250 " " "
525 " " 125 " " "
738 " " 100 " " "

од фабрике *из Понт-а-Мусона*:

612 м. од 400 м. м. пречника
480 " " 225 " " "

непокретног, па им за обрађивање свега тог имања беше потребан што већи број робова, па ако несу били у стању да их друкчије набаве, манастирски управници куповаху их.

Осим тога и појава *богумилства* унесе нову збрку у политички и економни живот српски. Богумили тражише да се поврати онај стари племенски живот, да се васпоставе прошле установе, али то неје више било могућно. Утецај Византије био је већ толико снажан, да је целокупни живот српски гурнуо на пут, с кога се више неје могло повратити ни окренути.

Богумилство само по себи бејаше живи протест против те туђинштине, која облада словенским живљем. Оно се старало да културни живот словенски постави на бољу основицу, да му да чвршћег темеља, али те жеље бејаху колико лепе, толико и неостварљиве. И дан-данашњи, после толиких векова, то је нерашчишћено питање, које очекује своје решење.

На тај начин прегледали смо овај сразмерно кратак одсек нашег културног жи-

492	"	"	200	"	"	"
1197	"	"	175	"	"	"
2067	"	"	150	"	"	"
2583	"	"	125	"	"	"
4944	"	"	100	"	"	"
7317	"	"	80	"	"	"

Ова је фабрика заостала знатно у лифериовању цеви.

4, *Затварачи и хидранти.* У току месеца Јула приспело је 10 затварача и 108 хидраната.

5, *Пробање цеви.* У току месеца Јул пробано је цеви и то.

од Бекинга и компаније

105	ком.	од	350	м. м.	преч.	од	кој.	су	11	одбач
437	"	"	300	"	"	"	"	"	40	"
56	"	"	125	"	"	"	"	"	0	"

од Понт-а-Мусона.

107	к.	од	400	м. м.	преч.	од	кој.	су	8	одбач.
105	"	"	150	"	"	"	"	"	9	"
273	"	"	125	"	"	"	"	"	10	"
647	"	"	100	"	"	"	"	"	39	"
1182	"	"	80	"	"	"	"	"	51	"

Од одбачених цеви су 42 комада прела у транспорту, 49 ком. при проби, 74 ком. није имало прописану тежину.

6, *Полагање цеви* У току месеца Јула положено је цеви.

1048,92	м.	од	300	м. м.	преч.	код	Белих	вода
810,09	"	"	"	"	"	"	у	Фисеџ, ул.
297,78	"	"	"	"	"	"	у	Обилоћевој "
389,70	"	"	"	"	"	"	"	Кн. Милош, "
176,60	"	"	175	"	"	"	"	на марв. тргу
279,90	"	"	150	"	"	"	"	у тим. ул. и п. тр.
107,20	"	"	125	"	"	"	"	у циглар. ул.
7,60	"	"	"	"	"	"	"	на палил. трг.
369,08	"	"	"	"	"	"	"	на м. трг. и кос. ул.
156,54	"	"	100	"	"	"	"	у косов. ул.
287,40	"	"	"	"	"	"	"	у балк. ул.
93,60	"	"	"	"	"	"	"	у школ. у палил.
380,40	"	"	"	"	"	"	"	у видиц. ул.
317,97	"	"	"	"	"	"	"	на сави
157,00	"	"	"	"	"	"	"	у европској ул.

206,80 " " 80 " " " у коцдиној ул.
233,25 " " " " " у поштанској и
187,95 " " " " " школ. у палидули.

Сем тога довршено је полагање цеви у оборима држевним код Чукарице.

Укупна дужина положених цеви износи до 1. Августа на доводу 8058,67 м. у вароши 7262,33.

Предузимач је заостао у полагању цеви иза прописног програма за пуних 8550 мет.

7, *Велики резервоар.* Услед оскудице у песку радила је само једна партија на справљању бетона. До 1. августа израђено је 692 куб. мет. бетона

Довршени су сви темељи, дно, преградни зидови и половина околних зидова, изидано је до 1.00 м. над дном.

8, *Телефон.* Извршено је постављање телефонске везе између канцеларије Управе водовода, зграде код Белих вода и шупе великог резервоара.

За радове које Управа водовода у режији врши утрошено је у току месеца Јула свега 1109 надница и то:

на радове варошког водовода	222 $\frac{1}{2}$	надница
" " главног бунара у Макишу	134	"
" " бунара бр IV	5 $\frac{1}{2}$	"
" зид. зграде за машине и котлове	740	"
" радове постојећег водовода	7	"

Председник надзорне водоводне комисије

Н. И. Стаменковић.

БАЧКИМ РОДИТЕЉИМА.

Главни школски одбор решио је, да се од сада поклањају школске потребе од стране општине, само оним ђацима, чији родитељи поднесу општинско уверење о сиротном стању.

Према овоме позивају се сви родитељи, који желе да им деца буду благодетанци, да набаве и поднесу такво уверење управитељима школа, најдаље до 23. Августа ове године.

После овога времена, не ће се нико моћи примити за благодетанца.

11. Августа 1891 г.

Београд.

Главни школки одбор.

БАЧКИМ РОДИТЕЉИМА.

Позивају се сви родитељи, који имају ђаке за школу, да их упишу од 16. до 31 Августа ове године. После овога времена неће се деца примати у школу.

Упис се врши сваког дана радног код управитеља школе.

11. Августа 1891 г.

Београд.

Главни школски одбор.

ОПШТИНСКЕ ЛИЦИТАЦИЈЕ

Суд општине вароши Београда, на дан 22. Августа ове године, даваће под закуп путем јавног усменог надметања право своје за наплату таксе са таљигањких пијаца.

Лицитација ће се држати у рачуноводству Суда општинског, од 8 до 12 пре, и од 3—6 сати после подне, у које ће се време и закључити.

Кауција полаже се у 300 динара, ако се страни поданик 600 динара.

Услови лицитације могу се видети у рачуноводству пре, а и на дан лицитације.

Из Седнице Суда општине вароши Београда, 17 Августа 1891 год. СБР. 12442.

Суд општине вароши Београда, на дан 25. овог месеца држаће лицитацију, за продају материјала са рушењем Анвадукта у скадарској улици.

лицитација ће се држати на лицу места пред кафаном званом: „Мала Насина“, од 9—12 сати пре подне, у које ће се време и закључити.

Кауција са полаже у 100 динара ако је

вога. Видели смо, да се појавио један нов облик својине — човек, а то ће бити од огромне важности за идући одсек. Видели смо такође, да је овај одсек врло таман и неразговетан због различних утецаја, који га испуњавају и наглих политичких промена, које се догодиле у то доба. Хришћанство са својим манастирима и богумилство са својом теоријом земаљске равноправности постадоше важни фактори у развоју српског и политичког и културног живота.

Племенски живот претворио се у државни — то је карактерна црта овога периода.

У идућем одељку прегледаћемо различне облике својине у оно доба, када су се најмногостручније и најразноврсније и појавили — а то је доба државног живота српског народа.

III.

И тако се, ето, расути племенски живот претворио у чврсту државну целину, која је била кадра да противстане и унутрашњим метежима, које је сам по себи

доносио расцепљен племенски живот, и силним спољним непријатељима, који се бораху свима могућим средствима

Немањи припада та слава и заслуга, али његово дело неје довршено, те га с тога у истом духу и правцу наставише његови наследници и потомци. Сваки од њих учинио је нешто за ту мисао, сваки од њих долао је бар по један камиљак к тој горостасној величанственој згради, која се у средњем веку диже на Балканском полуострву.

Најпре краљевина, а после царевина, српска држава свакад представљаше велику силу и моћног чиниоца међу суседним државама. Узрок тој њеној сили не треба тражити нигде с поља, већ у оној силној и неодољивој снази српског племена, коју неје била кадра да сломи и прекрши ни византијска лукавнина и поквареност, ни дивљаштво турско-татарског племена Бугара. Осим тога и крепка влада српских краљева и царева Немањићке лозе још је већма појачала ту урођену снагу.

Али не треба замислити, да је српска држава у то доба (у доба краљевства и цар-

ства) била административно једна нераздвојна целина. На против, она је административно била подељена, а политички једноставна. Та административна подела од необичне је важности по економне и културне односе у старој српској држави, те ћемо је с тога изнети овде у кратким потезима, како би се могло боље разумети доцније наше излагање о облицима својине у то доба.

Држава српска делила се на жупаније, катуне, крајишта и градове.

Жупанија. Ово је благодатан остатак жупанијског времена. Њоме је управљао жупан, који је био наследан. Жупанија неје била његова баштина (имање), већ само покрајина, којом је управљао, то јест држава. Можемо веровати, да су били наследни, особито у доба првих Немањића, и ако немамо баш поузданих доказа. Они су били дужни, кад их краљ позове, скупити војску и водити је, али краљ (доцније цар) неје имао право, да се меша у њихово управљање.

Ето тако је била изведена самоуправа

српски поданик, а ако је страни 200 динара.

Услови Лицитације могу се видети у рачуноводству суда, пре, а и на дан лицитације.

Из Седнице суда општине београдске 17 Августа 1891 год. АБР. 1936.

На дан 26. тек. мес. од 3—6 сати после подне држаће се у грађевинском одељењу суда општине вароши Београда јавна усмена лицитација за оправку београдско-трговачког Суда.

Кауција се полаже при лицитацији у 600 динара у готовом новцу или у државним папирима,

Ближи услови и предрачун могу се видети у поменутом одељењу сваког радног дана за време канцеларијско и при лицитацији.

Од стране Суда општине вароши Београда. ГБр 1295. 9. Августа 1891 год. Београд.

САСТАНАК

ОДБОРА ОПШТИНЕ БЕОГРАДСКЕ
држан 31. Маја 1891. год.

Председавао председник г. Милован Маричковић.

Председник. Отварам седницу и молим да чујете протокол,

Секретар чита протокол од 27. Маја. (Пошто су примљене исправке на протокол од г. г. Дим. Најдановића, Ђоке Новаковића и Мате Јовановића — протокол се прима.)

Р. Драговић. Овде је пре кратког времена било речи о ономе камену коцкастом који је дошао из Годупца и решено је да се њиме калдрмише онај простор око царинарнице. Ради тога требало је камен тамо пренети али то није учињено јер он стоји још где је раније био — код пумпе, а могао би се превести код ђумрука јер је вода опала. Мислим да је крајње време да се пренос камена и калдрмисање изврши, како не би грађани, гледећи како се коцке разносе, губили вере у тачност рада и заузимљивост општинског представништва.

административних јединица. Народ је од тога могао имати само користи.

Катун одговара жупи, само што се по катунима неје обрађивала земља, већ се галила стока. Сточарство је поред земљорадње било омиљено занимање српског народа, те с тога видимо, да је катуна бројно било исто толико колико и жупа. Заповеднике над катунима — челнике — постављао је сам краљ.

Крајиште. Оне земље, које су биле на ивици државе, зваху се крајишта. Њима управљаху властелини крајишници, које је постављао краљ по свом нахођењу. Дужност им је била да бране краљевину, односно царевину од спољних упадаја и плачкања.

Градови. Они су имали своју самосталну управу и сва им се зависност од владоца огледала у томе, што су му плаћали данак. Краљ је имао право, да поставља свога намесника у таквом једном самосталном граду, и он се звао кефалија.

Ето то је био административни склоп српске државе. Он је, као што рекосмо,

Председник. Ја могу на ово питање да изјавим: да сам ономад чуо за ово што је Раденко поменуо и постараћу се да наредим шта треба да се то не развлачи но да се пренесе на место где ће се калдрмисати и да се и то калдрмисање отпочне чим се пре може. (Прима се изјава к знању)

К. Б. Мијаиловић. Ја се сећам а и остала ћа се господа одборници сигурно опоменути да овде има једна молба неких становника кожарске улице да се направи канал у њиховој улици те да их вода не дави и смрад не гуши, јер је калдрма упала и вода се ту задржава. Ја мислим да је та молба умесна. Мало има да се прави канала. — Са тога треба им учинити по молби.

Д. Најдановић. Ја знам да је више пута покретана та ствар. инжењер је излазио и мерио и да ли је донесена каква одлука то незнам. Простор у коме би требало направити канал мали је и требало би га што пре направити.

Инжењер објашњава да је то друга улица од улице Шоповићеве (сада Поповићеве) и шта је рађено.

Председник. Врло добро. Ваља дакле прибавити тај план и направити тај каналић.

Мата Јовановић. Г. инжењер вели да ту треба да се направи каналић. Мени је познато то место и могу вас уверити да с малим каналићем ту није ништа поможено. То треба добро проучити и ту направити канал.

М. Капетановић. Главна је ствар да она улица треба да се спасе воде и смрада. Такав и канал ваља удесити, а колики треба нека оцени инжењер.

Д. Најдановић. Раније је било решено ако се не варам да се тамо направи канал, али како није имало времена за рад канала, направљена је калдрма која није ништа вајдила јер воде и смрада има доста. С тога ако се прави канал, нека се прави велики јер с малим није ништа поможемо.

М. Капетановић. Најбоље је да оставимо да инжењер то проучи и да поднесе реферат.

Председник. Примам да се тако и уради. С овим смо дакле готови.

Дим. Најдановић. У ономадашњој седници говорено је како се заузима земљи-

био чисто националан, основан на народним особинама, те се с правом може рећи да је то био чврст темељ народном напретку и развиту.

Сваки поједини правник такве неке административне јединице (над жупом жупан, над катуном челник, над крајиштем војвода, над градом кефалија) неје био неограничени господар поверене му земље, већ само управник. Она неје била његова својина, већ је сваки управник имао своје засебно, са свим одвојено имање.

У оваком уређењу свачије право било је потпуно обезбеђено. Нестало је оне разуданости, што смо је видели у племенском животу. Својина је била осигурана. По жупама, где се развијала земљорадња земља је била главни предмет својине, а по катунима стока.

За расматрање облика својине потребно нам је још да разгледамо друштвено стање у доба српског краљевства или царства.

Српска држава и народ у њој беше подељен на сталеже. Нема сумње, да је то постало византијским утецајем, али народни

ште општинско ал ја нисам добио реч да говорим о томе. Међутим имао сам да кажем да код железничке станице код „Солуна“ има за 5—6 метара захваћеног општинског земљишта и кад је Стеван Николић зидао „Солун“ он је направио шупу и тиме захватио 5—6 фати општинског земљишта и служи се тим 5—6 година. Он узима дневно по 4—5 дин. за волове који се затварају у шупу.

Док је био Илија Марковић сопственик, он је и приход примао а сад незнам ко га прима. Ја мислим да то не сме да се наплаћује са општинског земљишта. Са тога би ваљало извидети како стоји ствар и да се одузме општинско земљиште или наплаћује кирија на шупу у корист општине. Или најпосле да се прими за општину па да се ту смешти угаљ због чијег се сад смештаја плаћа кирија.

Председник. Настаћа се да се и то извиди и уради шта треба.

Дим. Најдановић. Ја сам више пута говорио кмету да не би требало да се свађа са комшијама. Чупић има циглану код гробља, ту има неки тротоар а поред тога шапац. Он је то поправљао и направио шупе, па за дуже време казаће да је његово. Молим да се то има у виду.

Раденко Драгојевић. Кад је био г. Коста Јовановић инжењер, јер је у пола те полове око убаштинења општинског земљишта довршио. Од кад је он отишао тај је посао застао. Сад ако нема другог на његово место, онда нека се узме други искључиво за тај посао, те да се једанпут сврши.

Председник. То је решено и ради се.

Коста Главинић. Пређашњи председник предузео је био премеравање општ. земљишта. Молио би и садањег г председника да продужи тај посао, те да се зна шта је општинско, а шта није, јер свуда се заузимље општ. земљиште. Дакле тај инжењер само то нека ради, а да се не потрже ово питање сваки час.

Димитрије Најдановић. Ја опет не пристајем да се чека на инжењера.

Председник. Г. инжењер могао би да каже да ли се још ради на срањивању тапија поједних са величином заузетог земљишта (Инжењер објашњава да је на томе рађено и да је неко био тужен.)

Коста Б. Мијајловић. Једнога знам који има тапију од много мањег простора,

дух ипак је био још толико јак, да је то сталешко уређење толико изменио према својем националним особинама, колико је било потребно за одржање народне самостности. С тога је уређење српске државе тога доба било куд и камо савршеније и боље но у осталој Јевропи, а нарочито Византији.

Ево тих сталежа, у колико су нам потребни за изучавање постављеног питања.*)

Себри. То су били слободни људи, т. ј. ни привилеговани, ни бесправни. То је управо била маса народа, која је имала извесна права, а и извесне дужности. Дужност им је била ићи на војску, а повластица им је била та што су имали своју општинску управу, у коју се никако неје смела мешати државна власт, ни краљ, ни властеда.

(наставиће се)

*) Види: Срећковић Ист. срп. нар. св. II стр. 854: Хиландарски практик, Хрисојуду Стевану Дечанског (Mon Serb. 83) Душанов законик и др.

а сад држи много већи т. ј. узео је 346 и неколико шума више. Стога треба му вишак одузети.

Председник. То ће се исправити.

Јоца Тадић. Господо. Вама је познато, да смо од прилике пре месец и по донели одлуку да се израде правила за трошаринску управу и стављено је у дужност г. председнику да то све да на израду г. Аци Миловановићу царинику. То до данас ноје урађено, а управник трошарине незна како да се управља, те прави такве тешкоће људима да их сиречава у раду. Питам г. председника шта је с тим? Ако стоји да му се плати изволте поднети предлог да решимо.

Председник. На ово питање могу да кажем, да је господин кога је одбор изабрао за израду тих правила ставио неку погодбу, а то је награду, коју је г. Тадић поменуо. Он је казао, да треба да му се одреди награда, јер је то посао у који треба заложити велики труд. Он је вели и пре радио за општину па му није за то ништа и сад хоће за све да му се одреди, па ће посао одмах одпочети. С тога би ја молио да одредите награду, да би му могао казати.

Јоца Тадић. Па колики он тражи, је ли казао.

Председник. У колико сам могао сазнати од г. Карапеша тражио је хиљаду динара за пређашњи рад и овај.

Соломон Азријел. Кад смо ми били у комисији г. Аца је тражио хиљаду динара, а ми смо у шали казали, да ће бити доста и 500—600 динара и он је на то оћутао. И тако изгледа да је с тим задовољан.

Марко Велизорић. Није оћутао, него је казао да не пристаје без хиљаду динара.

Милутин Марковић. Врло је добро то што је казао, да му се одреди, јер и ја писам казао, да ради бадава, но ми смо том приликом казали, да он изради, па кад видимо величину посла онда да му према томе одредимо награду.

Марко Велизорић. Ја се не слажем са мишљењем г. Милутина. Треба најпре да одредимо награду као што смо одредили за стечај планова за школске зграде. И кад г. Аца буде знао да ће за свој труд добити добру награду, он ће се и потрудити да нам изради добра правила. Ми ћемо та правила у одбору претресати, и ако оценимо да су добра решићемо да му се награда изда и ако не буду добра одбацићемо их. Ни сам никако за то, да се г. Аци каже, ради па ако нам се допадне, платићемо ти колико нам се свиди.

Јоца Тадић. Ја мислим да се овде не би могло применити оно што је казао г. Велизорић, јер је овде познато, да је г. Аца сгучњак у том послу. Најбоље је да оставимо председништву да се оно погађа па гди се састану ту нека се и за толико погоде.

М. Капетановић. Ја се слажем са г. Тадићем.

Председник. Усваја ли одбор да председништво с њим преговара и погодбу изврши? (Усваја)

Лиза Дашиковић. У прошлој седници решено је, да се одкупи оно Цеханово земљиште. Шта ће нам то; кад имамо општинског земљишта на Карабурми.

М. Капетановић. У тој ствари комисија је радила. Она је изашла и видела и оп-

штинско и Цеханово и краљево земљиште, па између свију наша је да је најбоље место Цеханово и казала је да се узме за кланицу ако буде повољна цена. Ако не може то да се учини, онда да се пређе на Карабурму.

Раденко Драговић. Нема решења на ком ће се крају кланица правити и по томе не треба то чинити, јер ако би одкупили то земљиште, може доћи други одбор и казати нећемо тамо кланицу и шта би онда радили?

Председник. За мене је јасна ствар да постоји то да се прави кланица, али гди, то је остављено да се бира земљиште. Дакле није решено да мора бити кланица баш на томе месту. Ово питање држим да је доста проучено.

Сад прелазимо на дневни ред.

Изволте чути тражи се једно уверење (Секретар прочита).

За Андрију Маринковића лимарског калфу (Непознат.)

Свет. Карапеша. Према ранијем решењу одборском за балканску улицу, треба да се избере једна комисија те да се ова састане са комисијом г. министра траћевина која ће прегледати да ли има нужде да се промени нивелација у тој улици.

Председник. Као што знате, неки су грађани тражили од г. Министра да се промени нивелација и г. министар је примио, и сад очекује по захтеву општинском још од општине комисију па да у договору види и процени разлоге да ли је потребно мењати нивелацију или није.

Молим вас да предходно одредите једну комисију, да тај посао сврши.

(наставиће се.)

РАЗНЕ ОПШТИНСКЕ ТАКСЕ

I. ДИМНИЧАРСТВО :

а) За чишћење димњака (цилиндера) без разлик на спратове	0-20 д	4 876
б) За неуздан шпархерд	0-20 „	183
в) За уздан	0-40 „	259
г) За велики уздан шпархерд у гостионици	0-50 „	3.196
д) За чишћење димњака од два спрата	0-20 „	5581
е) За чишћење простог димњака	0-10 „	443
ж) За чишћење чункова од 2 и по метра уједно са пењима	0-10 „	849
з) За чишћење више пењима	0-20 „	14
и) За паљење димњака (цилиндера) без разлик на спратове	0-75 „	71.028

II. ИЗВОЖЕЊЕ БУБРЕТА :

а) За собу и кујну или мањи дућан са собом	0-20 д	9.890
б) 2—3 собе са кујном или већи дућан са собом	0-60 „	274
в) 4 и више соба са кујном или гостионица са кујном без штале	1-00 „	15674

III. ПРАЖЊЕЊЕ ПОМИЈАРА И НУЖНИКА :

а) Од кубног метра	12-00 д	
б) Од акова	0-60 „	

IV. ПСЕТАРИНА :

а) Марка за пашче за годину дана	3-00 „	632
б) Обнављање изгубљене марке ст је 1. динар		11 599

V. ГРОБАРИНА :

а) Гроб за децу	1 дн.	392.50
б) Гроб за одрасле	1 „	4589
в) Мада гробница	555-2 п. д	93.283
г) Велика гробница III реда	998-39 п. „	140.000
д) Велика гробница II реда	1099-32 п. „	34.165
е) Велика гробница I реда	1634-57 п. „	14.424

VI. МРТВАЧКА КОЛА

а) Мртвачка кола стара са 2 коња	12-90 д	
б) Мртвачка кола са анђелима са два коња	24-90 д	
в) Мртвачка кола нова са 2 коња	36-90 „	
г) Мртвачка кола нова са 4 коња	72-90 „	

ТАКСЕ

за јавне забаве у општини београдској

I.

а) За свирање муш. оркестара по кафанама, баштама и т. д. од концерта до	5 д
б) За свирање са певањем вештака од I концерта	5 „
в) За свирање ајенског оркестр (Дамен-Кепеле)	20 „

II.

а) За 1 игранку у локал I-ог реда	15 д
б) За 1 игранку у локал II-ог реда	10 „
в) За 1 игранку у локал III-ег реда	„

III.

а) За панораму на дан	5—10 д
б) За разне представе и показивање вештина, невно	10—50 „
в) За менаџерије и музеуме	5—15 „
г) Циркус од представе	10—20 „
д) За забаве „Тинга-Танга“ т.ј. (певање, свирање и представљање) од вечера	50— „

IV.

За друге врсте забаве које овде нису предвиђене решаваће општински Суд засебно.

V.

За воду на савској пумпи.

а) Буре од 3 акова	00-5 дин
б) Буре од 6 акова	00-10 „
в) Буре од 9 акова	00-15 „

БЕОГРАДСКА ПИЈАЦА

Од 9. до 14. Августа 1891. год.

ТЕЖИНА	Ч Е Г А	100 к.
		просечна цена
КИЛОГР.		ДИН.
	Брашна пшенична	— —
580	Брашна кукурузна	13 —
1,214.812	Пшенице	19-90
478	Кукуруза	11 —
77.040	Ражи	18 20
96.769	Јечма нова	10-80
141.977	Овса	10 80
29 42	Пасуља	26-50
4 376	Кромпира нова	11-50
	Ариадика	— —
2.408	Црна лука	9 —
389	Бела лука	40 —
	Шљива сувих	— —
	Крушака	12 —
	Јабука	10 —
	Ораја	25 —
	Грожђа	36 —
	Воће разно	15 —
	Сочива	30 —
	Сира	80 —
	Кајмака	122 —
	Сена	5 —
	Сламе	2-50
	Масти	130 —
	Рибе фришке	— —
	Свиња лебелих	85 —
	Сува меса	— —
	Меса говеђа сиров	— —
	Длаке говеђе	— —
	Црева урађена	— —
	Костију	— —
	Кудеље	— —
	Коже	— —
	Цемента	— —
	Катрана	— —
	Креча	3-40
	Гумура дрвена	7 —
	Угљена камена	— —
	Камена проста	— —
	Дрвенарије разне	— —
	Вина	44 —
	Ракије комовете меке	— —
	» шљивовите меке	60 —

УРЕДНИШТВО И АДМИНИСТРАЦИЈА ЈЕ У ЗДАЊУ ОПШТИНСКОГА СУДА